

Bóh nas wobdawa

**Ze wšěch bokow mje wobdawaš
a dzeržiš swoju ruku nade mnu.**

(Psalm 139,5)

Jědu w busu. Dwaj rynekaj přede mnu sedži žona. Nadobo klinka, wona wučehnje swój telefon, tlóči na zeleny knefl a rěči ze swojej dżowku. Zadziwany so prašam: Kak je to móžno? Zwotkel wědža pruhi z telefonoweho sćežora, zo sedži žona w busu? Kak namakaja słowa wot jedneho telefona puć do druhého? Zawěsće móžeja wědomstnicy a inženjerojo wotmołwy na tajke prašenja dać. Ale za naš wšědny rozum je drje to wšo přewysoko.

Tu a tam so ludžo wobaraja přećiwo postajenju telefonowych antenow, wosebje na šulach a druhich zjawnych twarjenjach. Pječa su telefonowe pruhi ze sćežora škódne. Móžno pak tež je, zo ma wobaranje přećiwo pruham tamnu příčinu. Pruhi napjelnjeja cyły swět. Njewidžomne informacije hibaja so w powětrje a nas wobdawaja. Za někotrych ludži je předstawa nimoměry njepríjomna, zo njejsu nihdže sami, zo jich wšudže někajke signale docpěja.

Pruhi z telefonoweho sćežora njech su nam přirunanje za Boha, kotryž nas wobdawa. Někotři sej jeho předstajeja jako staršeho muža něhdže horjeka w rumje nad mróčelemi, zwotkel wón wšitke zemske naležnosće rjaduje. W 139. psalmje namakamy trochu hinaše mysle wo Bohu. Kaž njewidžomne pruhi nas wobdawa. Wón je nad nami a wokoło nas, a tehodla njemóžemy jemu wučeknyć. „Hdy bych stupił do njebjes, sy tam; a hdy bych so podał do hele, hlej, sy ty tež tam.“ Jara poetisce wopisuje so w psalmje, zo nas Bóh wšudže docpěje. „Wozmu-li sebi křidła rańšich zerjow, zo bych bydlił při najdalšim morju, da by wšak samo tam twoja ruka mje wjeđta.“ Modler psalma dóndže k spóznaću, zo nima žaneho městna, hdžež by cyle sam był. To je kaž z telefonowymi pruhami, nihdže njejsmy bjez nich. Nihdže njejsmy bjez Boha.

Pruhi Božeje lubosće wobdawaja zemske žiwjenje. Foto: priwatne

Bóh znaje nas hižo wot mladosće sem, haj samo hižo, hdyž ani hišće narodzeni njeběchmy. „Ty běše nade mnu w maćernym žiwocě.“ My so narodžimy a zaso ze zemje woteńdžemy. Bóh pak wostanje tón samy, kajkiž je był, wot wěčnosće do wěčnosće. Ničo njeje před nim potajne. Jako duchowna móc zamóže naše mysle čitać. „Prjedy hač stowo na mój jazyk přindže, hlej, Knježe, wěš ty to wšitko.“

Mysle wo wšudže přítomnym Bohu, kotryž wšitko wě a wšitko znaje, móžeja nas njeměrných činić. Nimamy prawo, so wobarac přećiwo dospołnej kontroli? Wšitko a wšo je jemu znate. Nimam ja prawo na swoju priwatnu sferu, hdžež sym sam, cyle sam za sebje? W našej towaršnosći wobaraja so ludžo přećiwo dospołnej kontroli přez statne organy. Něhdže dyrbi hišće městno być, hdžež móžu činić, štož chcu. Tola pola Boha sym wšudžom a stajnje pod kontrolu. Wón znaje wšo, štož we mni je, moje čěmne strony a moje hrěchi, njech su wjetše abo mjeńše.

Spodziwnje je, zo so modler psalma nje-wobara přećiwo temu, zo Bóh jeho wšudže docpěje, a nima ničo přećiwo jeho kontroli. Kłoni so před wysokej majestosću Boha, kotryž je wšudže přítomny, a je napjelnjeny z dowěru do njewidžomneje mocy, kotraž jeho wobdawa. Wón wě, zo Bóh swoju ruku nad nim dzerži. Modler so dźakuje, zo je Bóh jeho tak rjaneho stworił. „Džakuju so tebi, zo sym džiwnje sćinjeny.“ Modler je nazhonił Boha jako lubowacu móc, nic jako kontrolowacu a zasudžowacu.

Bóh je lubosć. Bože pruhi, z kotrymiž nas wobdawa, su tajke, zo njetrjebamy so před nimi bojeć. Drje znaje naše mysle, tež te hubjene, ale wón chce nas k dobremu wjesć. Njejsmy sami, štožkuli so tež stanje, a štožkuli tež na nas přindže. Dokelž nas wobdawa, móžemy so na njeho wobrocić, so k njemu modlić, tak kaž je to tež modler psalma 139 činił. „Hladaj, hač sym na złym puću, a přewodź mje po wěčnym puću.“

Jan Malink

*Bóh je při nas tudy;
tuž so modlmy k njemu,
česć a bojsoć dajmy jemu.
Bóh je tu mjez nami,
wšo mjelč we nas tudy,
kóždy pochil jom so chudy.
Hdyž job tež mjenuješ,
hladať dele na so,
daj so jemu zaso.*

Prózdny w domiznje

Měrcin steji z črjódku hólcow na šulskim dworje. Je dwórska přestawka. Jan, Krystof, Tomáš a Fabian powědaja sej, hdže lětsa ze staršimaj do dowola pojědu. Dwě njedželi šule hišće a potom so skónčnje prózdny započnu. Tomáš, tak Měrcin zhoni, poleći ze staršimaj do Grjekskeje a Krystof pojědže z mačerju k Baltiskemu morju. Fabian pojědže ze swójbu z bydenskim mobilom po Bayerskej a Jan poda so na někotre dny k staršemu bratrej do Berlina, kiž tam studuje.

Měrcin pak mjelči. Jemu je cyła rozmołwa wo dowolu tróšku njepřijomna. Lětsa we wulkich prózdnyach budže jenož pola wowki a džěda. Dowol ze staršimaj tež lětsa njebudže. Nan wšak je zaso džěto namakał, ale njedóstanje hišće žadyn dowol. Tak je jemu mać rozkładła.

„Jenož“ – nadobo so Měrcin za tute

myslene słowo hańbuje. Wšako je nimoměry rady pola wowki a džěda a jeho kuzenk Stanij tam tež bydli. Mysli na zašte lěto, na rjane pućowanja, nóc w stanje, wowcyny słodny tykanc ... Nětko zmuži so hólcam rjec: „Ja wostanu w domiznje. Wopytam wowku a džěda w Hodžiju a budu tam na zahrodze w stanje přenocować.“

Zwoni k wučbje a hólcy dundaja wróco do šule. Měrcin je wjesoły. Přestawka je nimo. Nadobo pak styši wot swojeho najlěpšeho přećela Krystofa připóznawace słowa: „Ja hišće ženje njejsym w stanje přenocował. Nimaš to ani kuska stracha?“

Spontanje Měrcin wotmołwi: „Přińdž tola sobu. Městna je dosć.“

Pućowanje swójbow

Pójće sobu pućowaš!

Tež lětsa chcemy zaso zhromadnje pućować, a to hižo **sobotu, 30. awgusta**. Zetkamy so tónkróc we Łusku/Lauske pola Wósporka w 13.30 hodž. direktnje we wsy při oranžeriji. Potom podamy so do Łusćanskeje skały. Džěći njech prošu kupanske drasty sobu přinjesu. Po puću změjemy něšto k swačinje.

W 17.00 hodž. swjećimy nutrnosť na Dejkec/Pawlikec dworje we Wužežku. Tam so potom přizamknje dworowy swjedžen.

Pućowarjow prosymy wo přizjewjenje pod telefonowym čisłom 03 59 39/8 05 02 abo pod e-mailowu adresu <mato.krygar@web.de>. Stož chce něšto k swačinje abo k wječeri sobu přinjesć abo naš džěń hewak podpěrować, njech so prošu tehorunja přizjewi.

Mato Krygar

Serbske ewangelske towarstwo

Měrcinowa wječorna modlitwa

Luby Božo! Dyrbju přiznać, zo bych tež jónu rady ze staršimaj daloko přeč jěc chcyl. Sym pak wjesoły, zo sym sprawnje prajił, hdže w prózdnyach budu. By rjenje bylo, bdy by Krystof sobu přišol. Wo to tebj prošu. Amen

Gabriela Gruhlowa

Twórby Hendricha Božidara Wjele w Eremitaži w Pětrohrodže

Dnja 10. junija 2008 wotewri so w Dwanaće stołpowej žurli Zymskeho palasta Statnjeje Eremitaže w Pětrohrodže wustajeńca z twórbami serbskeho krajinoweho rysowarja Hendricha Božidara Wjele (1778–1805). Ekspozicija budže tam hač do 7. septembra přistupna. Tři Budyske zarjadnišća – Serbski muzej, Załožba za serbski lud a měščanski muzej – su zhromadnje z jednym z najwuznamnišich wuměstwowych muzejow swěta wustajeńcu „W raju rjaneje, njeskludženeje přirody. Krajinowy rysowar Hendrich Božidar Wjela“ přihotowali. Pokazuje so 63 twórbow. Su to poččonki z Budyšina, Zhorjelca, Žitawy, Hamburga, Dessauwa a Erfurta.

Na wotewrjenju wustajeńcy wobdžěli so delegacija z Budyšina. Jej přislušachu wyši měščanosta Christian Schramm, Budyski krajny rada Michael Harig, direktor Załožby za serbski lud Marko Suchy, sekretar kulturneho ruma Hornja Łužica-Delnja Šleska Joachim Mühle kaž tež čłonojo projektneje skupiny.

Běše wšak to zwažliwa mysl, poskićić wustajeńcu serbskeho wuměłca Eremitaži, załoženej 1764 wot ruskeje cariny Katariny Wulkeje jako priwatna wuměłstwowa zběrka. Eremitaža měješe předewšim zajim na Wjelowych rysowankach z Kawkaza. Tak nasta wuměłski projekt, z kotrymž so scyła přeni raz w stawiznach twórb z Budyskich a lužiskich muzejow w „Louvre wuchoda“, kaž ludžo Eremitažu tež rady mjenuja, pokazuja.

Krajina w Kawkazu – rysowanka Hendricha Božidara Wjele Foto: Serbski muzej

Wjela, rodzeny jako syn serbskeho fararja w Dohej Boršci, je so ze swojim žiwjenjom a tworjenjom zapisał do stawiznow. Před wjac hač dwěscě lětami hižo je zamóhl mosty twarić mjez swojej domizny a tym pozdatnje cuzym. Ze swojim wuměłstwom je rowjenkam nowe horiconty wotewrěl. Tak běše tež w zmysle Budyskeje projektneje skupiny přinošować k mjezsobnemu zrozumjenju, k wědomostnej a kulturnej wuměnje kaž tež k hajuju a zachowanju přez lětstotki trajacych zwiskow mjez Rusami, Serbami a Němcami. Zhromadna realizacija projekta mjez serbskimi a němskimi institucijemi města Budyšina je přiškad za to, zo hodži so Pětrohródski dialog, kotryž je so w lěće 2001 wot tehdomnišuju statneju wjednikow Wladimira Putina a Gerharda Schrödera zahajił, wobohaćić přez zajimawe a inowatiwne přinoški zboka elitarnych statnych muzejow. **Serbski muzej**

Piknik na loňšim pućowanju Foto: archiv PB

Přełožer pytany

Něhdyši rektor uniwersity Concordia w texaskej stolicy Austin, prof. David Zersen, prócuje so hižo dlěši čas wo to, wudać w Americke zběrku kěrlušow Jana Kiliana w jendželskej rěči. Čišeć ma so knižka z tekstami, k temu měli so snadž tež hišće spěwane kěrlušy na cejdeju nahrawać. Jako problem při zwoprawdženju tuteho předewzaća wopokaza so přełožowanje serbskich tekstow. Prof. Zersen pyta tuž nuznje někoho w Serbach, kiž by krmny a zwólniwy był přełožić Kilianowe kěrlušy ze serbsčiny do jendželšćiny. Basniski talent při tym njeje trěbny. Dosaha posłowny interlinearny přełožk. Na zakładze tuteho hrubeho přełožka by so potom basnjacy farar serbskeho pochada z Ameriki wo prahu poetisku formu postarał.

Přełožowarjej móhl so mały honorar poskićić, we hłownym pak by so jednatu wo džěto z idealizma. Potomnicy Serbow w Texasu bychu džakowni byli za tajku podpěru w swojim přócowanju wo serbske namřewstwo. Projekt chcetej zhromadnje wuwjesć nakładnistwo Concordia University Press w Austinje a towarstwo Texas Wendish Heritage Society w Serbinje.

Zajimcy za tute přełožowarske džěto njech so prošu wobroća na Trudlu Malinkowu w Budyšinje (tel. 0 35 91 / 60 07 11, e-mail: Pomhajbob@gmx.de). **T.M.**

Domizna je wulkotny dar

Serbski domizniski swjedžen we Wojerecach posylnja křesćansku zhromadnosć

„Jezus rodzi hrěšnikow“ spěwa nimale 250 křesćanow w Janskej cyrkwi. Mócnje so wotměnjejatej serbske a němske spěwanje. Z Wojerec, z Čiska, z Brětnje, ze Židžinoho, z Ptačec, z Horow, z Blunja, z Noweho Města, z Čorneho Chołmca a ze Slepoho su wosadni přijěli. Mnozy z nich angažuja so w serbskich domizniskich a drastowych towarstwach. Mnozy su so kemšacu drastu zwoblěkali. Z měrowym postrowom zahaji farar Joachim Nagel Božu službu na Serbskim domizniskim swjedženju Wojerowskeje wosady njedzelu, 8. junija.

Ze serbsko-němskej Božej službu w Janskej cyrkwi zahaji so njedzelu, 8. junija, Wojerowski Serbski domizniski swjedžen. Wón nawjazuje na loňši 61. Serbski ewangelski cyrkwiniski džen we Wojerecach.

Fararja Nagelowe słowa „Wutroba srjedza, wutroba na prawym blaku“ zwuraznjeja jeho zwjazanosć ze serbskej rěču. Symbolisce pokaza wón na serbske narodne barby: módru, čerwjenu a bělu. Swjedžen ma zbudzić radosć nad wěru a žiwjenjom. Wón nawjazuje na 61. Serbski ewangelski cyrkwiniski džen, kotryž wotmě so w juliju 2007 we Wojerecach. Wo bohatstwach a wo hódnoće domizny předuje superintendent Jan Malink. „Zbóžny tón, kiž móže prajić: „Jow sym živy“, wuzběhny wón a mjenuje přirunanje wo dobrým pastyrju. Wón rěči wo Jezusu, kiž pyta tu jednu zhubjenu wowcu a ju njespušći. „Kóždy jednotliwy je wažny“, wuzběhny Jan Malink. „Njesměmy nikoho jako zhubjeného wobhladować. Kóždy ma skladnosć so wrócić.“ Domizna, tak wón podšmórny, je zbožownje dožiwjene džěcatstwo. Domizna – to je radosć. „Bóh wjeseli so nad kóždym, kiž ma domiznu. Domizna

– to je jednota rěče, ludźi, krajiny, cyrkwy a dowěry do Boha. Domizna je wulkotny dar.“ Kak lochko hrozy zhubjenje!

Serbski domizniski swjedžen sensibilizuje. „Wón posylnja nas we wěrje“, měni Carola Holdtowa ze Spalow. „To njeje wot-horjeka, wot institucijow postajena wěc. To přińdže z wutroby, wotnutka.“ Wona začuwa swjedžen jako hordosć a wuznaće k serbskej identite. Jeje nan, Horst Petrick, pochadžeše z Čelnoho-Kětańcy. Wot 1974 dyrbeše so wjeska dla Wochožanskeje bruniceweje jamy pominyć. 1972 přesydlili so nan z Čelnoho do Židžinoho. Cyłkownje 195 Čelnjanow zhubi na přeco swoju domiznu. „Nihdy njeje wón zhubjenje woprawdže přewinył. To samo ja hišće začuwam“, praji Carola Holdtowa. W Spalach, hdžež je wona džensa žiwa, začuwa sylnu zhromadnosć. Njepředstajomne by za nju było zhubjenje wsy jamy dla. „To bych sćežka móht džěcom rozjasnić“, praji jeje swak Karsten Hansetz zamysleny. Wón bydli ze swójbu w Židžinom. Jow čuje wón sylnu zepěru, zakorjenjenosć, pomocliwosć. „Smy hordzi na swoju drastu. My sej ju rady woblěkamy. Wona je awtentiska“, měni jeho mandželska Annett. Džensa je wona w kemšacej drasće. K temu słušeja čorne črije, čorne nohajcy, čmowa watěrowana suknya, kurbłowa wołmjana suknya, čorna spódnja suknya, čerwjena wušiwana wołmjana suknya, židžana fala ze zelenym židžanym bantom, čorna kapa a nahłowjace rubiško z čerwjeneje šenilje.

Na žurli hosćenca „Zeleny wěnc“ w Čisku so pozdžišo spěwa, rejuje, recituje a wobjeduje. Potom podadza so hosćo na Čiskowski dwór. Tam so domizniski swjedžen ze žohnowanjom zakónči. „Swjedžen skutkuje ze sebbe, wón skutkuje za sebbe – do cyrkwy a z cyrkwy won“, nadžija so Jan

Wojerowski farar Joachim Nagel witaše na Božu službu. Předowanje mjeješe Serbski sup. Jan Malink z Budyšina.

Malink na nahódnoćenje Wojerowskeho wosadneho žiwjenja a serbskeje rěče. Wojerowski superintendent Heinrich Koch widzi změnu paradigmatow z prjedy rzy serbskich kemšow k Božim službam za wosadnych, kiž so za serbstwo zajimuju abo serbske korjenje maja. Karsten a Annett Hansetz słušataj k temu. Wobaj staj ewangelskej a angažujetaj so w drastowym towarstwyje w Židžinom. Jónu za měsac swjećitaj hromadže z druhimi Božu službu w Židžinskej kapałce. „Drasta ma za nas předewšěm ideelnu hódnotu“, wuzběhny młoda mandželska. „Wona je naš pochad. Mój nawjazamoz z tym na tradiciju a dawamoz tutu tradiciju svojim džěcom dale.“

Andreas Kirschke

Wjesote spěwanje klinčeše po žurli hosćenca „Zeleny wěnc“ w Čisku. Tež Čiskowsky wokoło Gabriele Linakoweje (předku) spěwachu mócnje sobu.

Fota: A. Kirschke

Wopomnjeće fararja Hadama Zachariasa Šeracha

Před 250 lětami, dnja 28. julija 1758, zemřě w Malešecach farar Hadam Zacharias Šerach. Narodžił bě so 7. apryla 1693 w Chrjebi jako syn tamnišeho fararja Pětra Šeracha. Wón wopyta Wjerchowsku šulu w Mišnje, studowaše teologiju w Lipsku a promowowaše we Wittenbergu. Kaž bě tehdy mjez kandidatami duchownstwa hustosć z wašnjom, dyrbeje sej po studiju swój wšědny chléb najprjedy něšto lět jako domjacy wučer w zemjanskej swójbje zasłužić. 1720 dósta swoje přenje farske městno w Nosaćicach. Wottam džěše 1729 do Malešec, hdžež skutkowaše nimalé tři lětdžesatki hač do swojeje smjerće spomóžnje jako wosadny farar.

Hadam Zacharias Šerach je staw wuznamneje serbskeje fararskeje dynastije Šerachec rodu. W lěće 1716 založi hromadze z pjeć dalšimi studentami Serbske předarske towarstwo w Lipsku, kiž je scyła přenje towarstwo w serbskich stawiznach a kiž hišće džensa w změnjenej formje jako Lipšćanska „Sorabija“ dale wobsteji. Jako farar w Malešecach słušeše k přećiwnikom tehdy młodeho a so po Serbach sylnje wupřestrěwaceho Ochranowskeho hibanja. Wěry dla so husto z pietistami, wosebje z fararjom Kühnom w susodnym Klukšu, rozestaješe. Šerach přetoži wjacore nabožne knihi do serbsčiny a pisaše basnje w grjekskej, hebrejskej, němskej a serbskej rěči. Wón je nan znateho fararja a pčołarja Hadama Bohuchwała Šeracha w Budyšinju a nakładnika Pětra Eliasa Šeracha w Rudolstadće. Nimo swojeho powołanja wusteješe so tež na burske džěło a ratarješe wustojnje na Malešanskim farskim kuble.

Legat Šeracha

Farar Šerach wustaji 100 tolerjow za chudych Malešanskeje wosady. Z legatom bě zwjazana winowatosć, kóžde lěto na dnju Marje domapytanja, dnja 2. julija, swjećić wopomnjensku Božu službu za dobroćela. Wo tym rozprawja wokoło lěta 1840 tehdyši Malešanski farar Mróz w Cyrkwinskej galeriji: „Die hiesige Kirche besitzt über 1000 Thlr. Vermögen, mit welchem ein von dem Pfarrer M.[agister] Schirach gestiftetes Legat von 100 Thlrn. verbunden ist, dessen Zinsen zu 4 pCt. jährlich am 2. Juli, wo zum Gedächtnis des Stifters eine Predigt gehalten wird, vertheilt werden.“

Jako předowanski tekst za wopomnjensku Božu službu bě stajnje samsny postajeny, hrono Rom 14,7–9, kiž běše tež zakład za čelne předowanje při pohrjebje fararja Šeracha było: „Nichtó mjez nami njeje sam sebi žiwy a nichtó njewumrěje sam sebi. Hdyž smy žiwi, smy Knjezej žiwi...“

Legat wunješe štyri procenty danje. Kóžde lěto mózachu so potajkim štyri tolerje rozdžělić. Z teho dóstachu za swoju

Portret Hadama Zachariasa Šeracha – něhdy w Malešanskej cyrkwi, nětko w Serbskim muzeju w Budyšinje

Foto: J. Bart/Serbski muzej

prócu na Šerachowym wopomnjenskim dnju farar jedyn toler za předowanje, kantor 1,20 hriwnow za spěwanje a cyrkwjenc za wurjedženje Šerachoweho wobrazu a epitafa 40 pjenježkow. Zbytk danje rozdžěli so mjez chudych wosadnych.

Pjenjezy legata spadnychu w času inflacije po Přenjeje swětowej wójnje. Po tym so w Malešecach na dobroćela Šeracha pozaby.

Wolijowy wobraz

Po fararju Šerachu zwosta w Malešecach wolijowy wobraz z jeho podobiznu w cyrkwi a jeho a mandželskeje narowny kamjeń na pohrjebnišću. Wobraz pokaza nam portret fararja w talaru z bibliju w ruce. Na hornjej kromje je w tehdyšim prawopisu napisane bibliske hrono „Das Gedächtnis der Gerechten bleibet im Segen“. Naprawo deleka su na łopjeno bēteje papjery napisane hłowne daty ze žiwjenja fararja Šeracha. Molowany bu wobraz najskerje hižo za jeho žiwe dny, chiba bórce po jeho smjerći.

K wopomnjenskem dnju Šeracha měještej so kóžde lěto tež jeho wobraz a narowny pomnik wurjedzić. Wo tym rozprawješe w lěće 1930 tehdyši Malešanski farar Awgust Mikela: „Alljährlich – so ist im Pfarrhausbuch von Malschwitz vom Jahre 1818 zu lesen – ‚muß der älteste Kirchvater (Kirchner) am Tage der Schirachschen Gedächtnispredigt von dem in der Kirche hängenden Porträt des Mag. Schirach den Staub abwischen und das Epitaphium des Stifters auf dem äußeren Friedhofe säubern‘. Das war eine treffliche Auffrischung

des Gedächtnisses des Pfarrers Magister Schirach ...“ (přiloža „Bautzener Tageblatt“ 4.10.1930)

Wobraz fararja Šeracha zapřija Cornelius Gurlitt w lěće 1908 do swojeje znateje knihi wo wuznamnych pomnikach w Sakskej. Wopisanju doda přispomnjeje wo stawje zdžerženja. „Sehr beschädigt“, běše jeho wusud.

W 1930tych lětach zbudži so w zjawnosći trochu zajima na wobrazu a narownym pomniku Hadama Zachariasa Šeracha. Přičina teho bě bjezdweła fakt, zo bě njeboh Malešanski farar přiwuzny tehdyšeho němskeho młodžinskeho wjednika Baldura von Schiracha. W lěće 1934 wozjewi Fritz Zeichardt přinošk wo Šerachec rodže a naspomni při tym tež hubjenu staw mólby fararja Šeracha, kiž wisaše tehdy w drastikomorje cyrkwe: „Noch heute erinnert ein in der Sakristei der Kirche zu Malschwitz hängendes, in Oel gemaltes Bild an ihn. Leider kann an dieser Stelle eine Reproduktion des Bildes nicht erfolgen, da im Laufe der Zeit das Aussehen stark gelitten hat. Die Sorabia will sich aber um die Erneuerung bemühen, da das Bild nicht nur historischen, sondern auch künstlerischen Wert besitzt.“ (přiloža „Bautzener Tageblatt“ 17.2.1934)

Wo naspomnjene wobnowjenje wobrazu postara so tehdy serbski kulturny a literarny stawiznar Ota Wićaz w Stollbergu z pomocu sakskeho zarjada za pomnikoškit. Wićaz sam wšak pochadžeše z Chwacíc, kiž běchu w 19. lětstotku hišće do Malešec zafarowane, a znaješe wobraz tuž derje z časa, zo bě w Malešecach kemši chodžić. W nalěću 1935 móžeše Ota Wićaz serbskej zjawnosći foto restawrowaneho portreta předstajić a wo tym rozprawjeć, kak je k wobnowjenju dóšlo: „Malešanskeho fararja Šeracha znaju wot džěćacych lět sem. Jeho wobraz wisaše w Malešanskej cyrkwi k lěwicy wot klětki. Bohužel běše so w běhu lět jara wobškodžić, lědma běše wobličo hišće spóznac. – Tohodla so wobročich z próstwu na sakske ministerstwo znutřkownych naležnosćow, zo by tola drohotny a wažny wobraz wobnowiło. Knjez wyši knježerski radźiciel Bachmann, nětčiši dohladowar krajnych pomnikow, je to z wulkim zrozumjenjom a z wulkej šćedriwosću wuwjedł, za což ma so jemu Malešanska wosada, ale tež cyły serbski lud a cyła Łužica džakować. – Naš krasny wobraz je přenja reprodukcija tuteho wobnowjeného portreta.“ (Łužica č. 5/1935).

Wobraz Šeracha zawosta dalšich šěsć lětdžesatkow w Malešanskej cyrkwi. Za čas fararja Neumanna da jón Malešanska wosada 1995 jako nachwilnu požčonku do Serbskeho muzeja w Budyšinju. Jako narunanje za tute wupožčenje postara so muzej z nje-mało pjenježnymi srědkami wo hižo zaso ⇒

⇒ třebnu restawraciju wobrazu. Džensa wopytowar Serbskeho muzeja portret fararja Šeracha njewuhlada. Wón njeje do wustajeńcy zapřijaty a chowa so w fundusu muzeja.

Narowny pomnik

Tež narowny kamjeń fararja Šeracha a jeho mandželskeje Malešanska hosada dohi čas wosebje hladaše. Prěnjotnje bě 120 cm x 170 cm wulka pěškowcowa plata bjezdweła na rowje mandželskeju ležala. Pozdžišo – snadž hižo při twarje kěrchowoweje murje w léće 1788 – postaji so při južnej muri Malešanskeho pohrjebnišća do wosebiće za to natwarjeneje niše, zo by tam před deščom škitana byla. Kaž z horjeka wotčišćaneho citata fararja Mikele wuchadža, měješe Malešanski cyrkwjenc kóždy léto na wopomnjenskim dnju fararja Šeracha tež jeho epitaf na pohrjebnišću wurjedźić.

W běhu lět pěškowcowy pomnik pak dale a bóle škodowaše. Wjelbowana niša drje horni džěl kamjenja škitaše, delni pak bě deščam a sněham wustajeny. Gurlitt, kotryž kamjeń tehorunja w swojej pomnikowej knize z léta 1908 wopisuje, so k stawej zdźerženja njewupraji. W léće 1934 pak pokaza hižo mjenowany Fritz Zeichardt na sylne wobškodženja w delnim džělu kamjenja a napominaše Malešansku hosadu, so wo wuchowanje drohotneho pomnika postarać:

„Eine aus zwei Seiten bestehende Sandsteinplatte, das einstige Grabdenkmal Adam Zacharias Schirachs und seiner Gemahlin, ist ebenfalls noch erhalten und an der Südseite des Friedhofs zu Malschwitz in die Mauer eingefügt. Leider weist diese Platte aus Sandstein – besonders an den unteren Stellen – starke Verwitterungserscheinungen auf. Es ist zu hoffen und zu wünschen, daß sich die Malschwitzer Kirchengemeinde um die Erhal-

Z efotjom porosćena niša na pohrjebnišću w Malešecach, w kotrejž bě dolhi čas narowny kamjeń fararja Šeracha stal

Wobnowjeny narowny kamjeń fararja Šeracha a jeho mandželskeje w zachodźe Malešanskeje cyrkwyje Foće: T. Malinkowa

tung dieses wertvollen Denkmals bemühen wird. Die Sandsteintafel ist durch den Stamm einer sich nach oben ausbreitenden Palme geteilt. Auf der linken Seite lesen wir die Worte (lateinisch): „An diesem Leichenstein ruhen die Gebeine des um die Kirche wohlverdienten Mannes ...“ Text Röm. 14, 7. 8. 9. In Domino vivo morior (Im Herrn lebe und sterbe ich). Die andere Seite gilt der Erinnerung seiner Gemahlin Christiane Helene geb. Schülerin. Psalm 16, 5. 6. Zum Himmel hin lenkt sich mein Sinn.“ (přitoha „Bautzener Tageblatt“ 17.2.1934)

Tehdyše napominanje wosta njewustyšane. Kamjeń zawosta dalše šěsć lětdžesatkow w swojej niši a dale rozpadowaše. Hakle w 1990tych lětach za čas fararja Neumanna da Malešanska hosada narowny pomnik wot kamjenječasarja Uwe Konjena w Budyšinje wobnowić a z pohrjebnišća do zachoda cyrkwyje přestajić. Zdźeržany a derje čitajomny je jenož hišće

horni džěl, w delnim su wliwy wjedra nimalo połtřeća lětsotka trajne škody zawostajili. Pismo tam je dospołnje zničene a symbole – biblija, lampa, keluch a nop – su chětro wobškodžene. Kóždy kemšer a wopytowar Malešanskeje cyrkwyje dže nětko nimo tuteho pomnika. Hač při tym tež hdys a hdys něchtó pozastanje a na zaslužbneho serbskeho fararja a dobroćela Malešanskeje hosady Hadama Zacharias Šeracha spomina? **T.M.**

Wjazońca: Wokrjesna synoda

Pjatk, 18. apryla, nawječor wotmě so we wosadneje žurli we Wjazońcy nalětnja synoda pod temu „Zhromadnje – we wěrje – žiwi być – wuknyc“.

W nutrnosći přirunowaše bratr Herrmann džěto katechetow z lušćenjom worychow. Zdžěla je wone chětro čězke, ale hdyž so poradzi, tež wunošne. Wažne jemu bě, zo čahnu farar, kantor a katechet za jedyn posttronk.

Superintendent Pappai podzakowa so pola dotalnych synodalow za jich sobudžěto a přispomni hišće mysle k strukturnej reformje a k planje džětowych městnow.

Přjedy hač slyšachmy hłowny referat, rozložichu nam štyrjo katecheća swój wid na swoje džěto a do kotreho směra by so wone po jich měnjenju dyrbjalo wuwijać. Džensa widži so powołanje katecheta šěršo a mjenuje so tehodla wosadny kublar (Gemeindepädagoge).

Wokrjesna katechetka Claudia Mickel-Fabian mjenješe, zo dyrbjeli wšelacy partnerojo lěpje jedyn na druheho slyšać a zo wudžětaja so koncepty za dalše wuwice. Wona skedźbni na to, zo je wosadny kublar nětko za wšitke staroby tu. Dale porěča k nam Holger Pötschke z Wjelečina jako zastupjer katechetiskich B-městnow (75–100 %), Aurela Engel jako zastupjerka C-městnow (20–50 %) a Jens Goldammer z Barta.

W přestawce zwjeseli nas pjekar Hultsch z dobrym zakuskom.

Potom slyšachmy přednošk fararki Gabriele Mendt, kotraž džěta wot oktobra 2007 jako referentka za kublanske prašenja w krajnocyrkwiniskim zarjedže. K temje bě wona džesać tezow wudžětała. Jej bě wažne, zo so we wosadach wo naležnosćach wšěch starobnych skupinow přemysluje. Dyrbi so wo tym rěčeć, što jednotliwcam na wutrobje leži a jich zdžěla tež kóncuje. Tak, kaž je so Jezus wo tych starať, kotřiž běchu na kromje towaršnosće žiwi a žanu nadžiju wjac njemějachu, tak mamy tež džensa počeznym pomhać. Swět so stajnje měnja a tak maja počezjenja tež přeco zaso nowe wobliča. Tehodla je pytanje za nimi stajny a z wuknjenjom zwjazany proces. Wosadny kublar pyta za najlěpšimi metodami, kak hodži so tutón wulki zaměr wosady docpěć. Hłowny zakład pak wostanje, zo prosymy Boha, zo přinđže jeho kralestwo k nam. Je tež džensa wažne, zo namakamy wšelakore puće k džětom a k młodostnym. Pola dorosćenych je třebne, zo njehodnoćimy wšelake formy wosadneho wobdžělenja, ale so wjeselimo, hdyž na ewangelij slychaja abo so z nim zaběrjaja.

Po referacije wobmyslichmy w skupinach temu dale a na kóncu so mysle do cyłka zjimachu. **Handrij Wirth**

Ella Hajnina z Budestec †

Dnja 10. meje 2008 zemře Ella Hajnina, serbska wučerka w Budestecach. Wulka syła přewodźerjow přewodźi njebohu při chowanju popjelnicy. Pochadźeje z Bukečanskeje wosady zwěrowaštaj so Hajnic mandželskej w Bukečanskej cyrkwi, hdžež buštaj tež k swojemu zlotemu kwasej zažohnowanaj, a to ze swjatočnym wobrubjenjom Budestečanskeho pozawnoweho chóra. Tutón zapiska tež při pohrjebnej swjatočnosti, přetož mandželskej so wobaj za njón horještaj. W léce 1969 zemře na tragiske wašnje jeju džowka Lubina, hakle 16 lět stara. Knjeni Ella Hajnina běše moja přenja rjadowniska wučerka a wona wučerješe hač do swojeje renty tu pola nas w Budestecach. Wona bě swěrna woteběrarka a čitarka našeho Pomhaj Bóh. **HaHaTa/Exl**

Nowy prezidij synody

Na swojim konstituowacym posedženju wuzwoli sej sakska krajna synoda 7. junija nowy prezidij. Jemu přislušeja jako prezident prawiznik Otto Guse, jako wiceprezidentaj historikarka Bettina Westfeld a teologa Günther Rudolph, jako pisma-wjedźerjo fararce Margrit Klatte a Elisabeth Roth, wučerka nabožiny Ines Marx a prawiznik Christoph Apitz. Prezident Otto Guse skutkuje jako prawiznik w Auerbachu we Vogtlandze. 55lětny Günther Rudolph je superintendent w Lubiju. K zahajenju posedženja postrowi synodalow nowy sakski ministerski prezident Stanislav Tilich, přejo jim rozhladnivosć, sčerpnosć a Bože zohnowanje. Serbski zastupjer w synodze, Handrij Wirth z Njeswačidla, so schorjenja dla na zeždženju wobdželić njemóžeše. **T.M.**

Zwony do wosady witali

Njedzelu, dnja 15. junija, witachu w Taura blisko Kamjenicy ze swjatočnymi kemšemi zwony po dwulětnym času mjelčenja zaso do wsy. Wulka ličba kemšerjow přichwata na swjatočne kemše, kotraž chór a dujerjo wobrubichu. W předowanju předstajiwosadny farar Alberti kóždy ze štyrjoch zwonow ze swojej stawizny, funkciju a zynkom a pokaza na to, kak zwony njebo a zemju zwjazuju. Kemšerjo zhonichu, zo nimaja w Taura jenož najstarši zwón Sakskej, ale tež serbski zwón, kotryž z Chwaćic pochadza a so po Druhej swětowej wójnje do Taura dósta. Jako so tutón předstajiw, předčitach serbske hrono zwona „Ty wuslyšiš próstwu, tehodla přikhadza wšo čelo k tebi“ z psalma 65 dwójce za čas předowanja. Po kemšach přeprosny wosada wšitkich na mały swjedžen do farskej zahrody. Při šalce kofeja abo škleńce wina wuži horstka kemšerjow skladnosć, so hišće raz dokładnišo za serbskim zwonom a Serbami scyła woprašec. **Lubina Malinkowa**

Nowa kniha wo dobroćelce Serbow

Nowa kniha wo žiwjenju a skutkowanju Henrietty Cathariny von Gersdorf

W Smolerjec kniharni w Budyšinje předstajiw Robert Langer 26. junija swoju nowu knihu wo žiwjenju a skutkowanju Henrietty Cathariny von Gersdorf (1648–1726). Pobožna zemjanka, bydlaća na kuble w Großhennersdorfje, bě wowka hrabje Zinzendorfa a měješe njemaly podźěl na jeho wukubtanju a załoženju Ochranowa. Wona zapłaći čišć wjacorych serbskich nabožnych knihow, mjez druhim w léce 1706 wot Michała Frencela přeloženy Nowy zakon. Po přednošku wotmołwješe awtor hišće na wšelake prašenja z přisposlucharstwa, wosebje nastupajo počah Henrietty Cathariny k Serbam. Kniha pod titulom „Pallas und ihre Waffen“ je w Neisse Verlag w Drježdžanach wušta a płaći 24,00 eurow. **T.M.**

Wo Serbach w ewangelskej nowinje

Zo je nowy ministerski prezident Sakskej Serb, je tež tydžensce wuchadźacu nowinu sakskej krajnej cyrkwe „der Sonntag“ pohnuło so serbskej temje přiwobroćić. W swojim wudaću z 1. junija 2008 wozjewi hnydom dwaj přinoškaj wo Serbach, kiž je napisal žurnalist Andreas Roth. Přeni předstajiw pod napismom „Beten po serbsku“ 23lětneho serbskeho młodostneho Stefana Cušku z Budyšina. „Přislušam mjeřšinje w mjeřšinje“, wón praji, hdyž rozprawa wo tym, zo wobdžela so na cyrkwin-

skim žiwjenju ewangelskich Serbow a zo ma zdobom wjele zwiskow ke katolskim Serbam, z kotrymiž skutkuje čile hromadze w serbskim młodžinskim a kulturnym džele. Artiklej přidate je wulke foto, kiž pokazuje portretowaneho zhromadnje z młodostnej Moniku Malinjec na Budyskej hasy. W druhim přinošku, interviewje pod napismom „Aufmerksamkeit für unser Volk“, wotmołwja sup. Jan Malink na někotre prašenja k něčišemu cyrkwinsemu a narodnemu žiwjenju Serbow. **T.M.**

Złota konfirmacija w Bukecach

Na swjedženju swjateje Trojicy dnja 18. meje swjećeše w Bukecach konfirmaciski lětnik lěta 1958 swoju zlotu konfirmaciju. Běše to zdobom posledni lětnik, kiž bu wot přenjeho serbskeho superintendenta Gustawa Mjerwy konfirměrowany. Swjedžensku Božu službu wobrubichu chór a dujerjo. Džiwajo na nahladnu ličbu zlot-

tych konfirmadow serbskeho pochada čitaše so ewangelij němsce a serbsce a tež chór serbski spěw zanjese. Tehorunja přitomnym hosćom Bukečanskeje partnerskeje wosady z Celle-Vorwerk w Delnjeje Sakskej so přeni raz na tute žiwe wašnje dwurěčnosć Bukečanskeje wosady wuwědomi. **Arnd Zoba**

Narowny pomnik založerja PB wobnowjeny

Skladnostnje 100lětneho jubileja ewangelskej cyrkwe w awstriskim městačku Bad Aussee je so nětko narowny pomnik fararja Bjedricha Selle při cyrkwi wobnowi. Pismo je so znova pozłoćilo a na město před pomnikom su so kwětki zwosadźeli. Chrbjebjanski farar Bjedrich Selle, kotryž załoži w léce 1891 časopis „Pomhaj Bóh“, skutkowaše wot lěta 1905 w Bad Aussee. Wón załoži tam ewangelsku wosadu a nawjedowaše natwar cyrkwe, kotraž bu 12. julija 1908 poswjećena. Wo ponowjenje narowneho pomnika fararja Selle je so hłownje postarała Inge Kirchschragerowa, wudowa po fararju Martinu Kirchschrageru, prawnučku serbskeho basnika Handrija Zejlerja, kotryž bě wot 1938 do 1969 tehorunja z fararjom w Bad Aussee. **jm**

Narowny pomnik fararja Selle w awstriskim Bad Aussee Foto: T. Malinkowa

Droždžij – wjes mojeho džěćatstwa

Pokročowanje ze zašeho čista

Šula we Worcynje

Do šule chodžachmy do Worcyna, hdžež běše tež hižo mać hromadže z Měrcinom Nowakom na šulskej ławce sydała. Worcynska šula měješe štyri rjadownje a tři wučerjo starachu so wo šulerjow. W kóždej rjadowni běštej dwaj lětnikaj. Džěći přichadžachu ze štyrjoch wsow: z Worcyna sameho, z Njehornja, Běteje Hory a Droždžija.

Wot třoch wučerjow běše jenož jedyn Serb. Wón wučese hlownje w přenjeje rjadowni, hdžež steješe na planje tež hišće předmjet Deutsch-Wendisch. To pak njerěka, zo je so w nim serbsčina wučila, ale jenož telko, zo smědžeše wučer, hdyž bě trěbne, serbsčinu wužiwać, zo bychy džěći němsce nawuknyli. Wot lěta 1936 pak bě to zlikwidowane.

Z Worcynskeje šule njesu nimo Měrcina Nowaka žani znači ludžo wušli. W mojím šulskim času běchmy tři z jedneho lětnika, kiž so na wyšu šulu dóstachmy, dwajo z Droždžija a jedyn hólč z Njehornja. Zo móžach ja na wyšu šulu hić, mam so stipendijej džakować, kotryž mi krajne stawy płaćachu. Staršej njebyštaj to nanihdy zaplaćić móhłoj.

Poboku našeho šulskeho puća do Worcyna ležachu pola a na někotrych rosćeše nazymu prawa rěpa, z kotrejež sej rady jednu wučahnychmy, ju ze zubami wobělichmy a potom zjěchmy. Jedne lěto rosćeše při puću na polu, kotrež Worcynskemu knježemu dworej slušeše, wows z hrochom. Kaž to džěći činja, smy so na tym wězo poslužowali, štož pak so Worcynskemu knjezej njelubješe. Wón žadaše sej wot wučerja, zo by nas za to pochłostał, štož tón tež swěru ze swojej wtku činješe. Haj, tehdom wukonjachu tajcy knježa swoju móc hišće hač do šulow.

Dobra zhromadnosć

Při zhromadnym džěle na polach rěčeše so wězo stajnje serbsce. To so tež ći jednotliwi Němcy njehóršachu, dokelž wšak drje wšitko rozumjachu. Po wójnje, hdyž so před zemskej reformu hišće dale na dworje džětaše, pak so jedna wot tych přesydlerkich žonow hóršeše a při tym Serbow za tak trochu mjenjehódnych wusměšowaše, štož z jeje přispomnjenjow wuchadžeše. To sej naša mać njeda lubić a jej takle wotmołwi: „My smy Serbja a znajemy wšitcy dvě rěči, wy pak jenož jednu a hdyž tu zabudžeće, dyrbiće šćowkać. My pak móžemy so potom přeco hišće w swojej rěči rozmołwjeć.“

Mjez knježimi džělaćerjemi knježeše wulka dowěra. Woni diskutowachu při zhromadnym džěle wótrě wo wšěch politikich

podawkach a njebojachu so, zo jich něchtó přeradží. Knježi kowar běše sej sam radijo natwaril a móžeše z nim tež wukrajne sćelaki na krótkich žołmach přijimać. Wo tym bě zasakta młoda služowna na dworje zhonila a to tajnej policiji zdžělila. Ta wězo hnydom přijědze, zo by skućicela sobu wzała a do klódy tyknyła. Wyši šwajcar na knježim dworje bě zastupny wjednik

„wjesneje skupiny“ hitlerskeje strony (małeje ličby čłonow dla slušachu do tajkeje wjesneje skupiny wjacore wsy) a z tym za nich dowěrliwa wosoba. Jeho so tajni policisća wo mēnjenje k tej wěcy prašachu. Tón pak jich změrowaše, zo to tola ženje móžno njeje, z tajkim primitiwnym aparatom daloke wukrajne sćelaki přijimować. Tajkej prominentnej wosobje dyrbjachu policisća wěric a tuž wotjědžechu zaso bjez podhladneho njepřecela němskeho reicha.

Techniski postup

Radija stejachu w mojich džěćacych lětach hišće na spočatku swojeho wuwica. Přenje bě sej, mi so zda 1934, wosrjědz wsy bydłacy muž kupil, štož wězo zajim wšěch wubudži. Njedželu dopołdnja, hdyž so dujerska hudźba hraješe, staji wón swój aparat přeco na wokno a tuž móžeše cyta wjes sobu sluchać. Hdyž bě sej wuj někotre lěta pozdžišo tež sam radijo natwaril a z njeho tajka hudźba njepřidže, měnješe wowka, zo je wuj snadž zabył tu sobu zatwaric. Wona znaješe gramofon a wědžeše, zo je na kóždej tačeli jenož wěsta hudźba, štož so změnic njeda. Podobnje je sej snadž funkciju radija předstajila. My mějachmy přenje radijo k hodam 1939. To bě tuni aparat za jenož 35 hriwnow. Dróši njemóžachmy sej dowolic.

Podobnje kaž z radijemi běše tež z awtami. W cyłej wsy běchu jenož štyri. Z jednym da so hnadna knjeni wozyć, wězo z wosobinskim šoferom, druhe měješe wotnajer kubta, třeće korčmar a štwórte, mały Dixi, starši knjez, kotryž dóstawaše někajku wyšu rentu.

Někotři mužoj mějachy motorske, naš nan tež. Wón bě sej je 1931 kupil, mały DKW ze zběhowym wobjimom 200 cm³ a wukonom 4 PS. Wone měješe jenož dwaj chodaj, ale přetřebowaše jara mały bencina. Nan měješe w gratowym kašćiku přeco mały blešku bencina jako rezerwu. Hdyž

Měškanec statok w Droždžiju

Foće: priwatnej

jemu na poł puću z Budyšina bencin wuńdze, dosahaše ta rezerwa 5 do 6 kilometrow hač domoj.

Wójnsy jeći

Po wójnje přećiwo Belgiskej a Francoskej přińdžechu do wsy wójnsy jeći. Woni mějachy swój kwartěr na korčmowej žurli a chodžachu wottam kóždy dzeń na knježi dwór na džěto. Šef knježeho dwora bě połnje za nich zamołwity, wón dyrbeješe jich tež z jědžu zastarać, dokelž za njeho džělaču. Jědž njebě hubjena. Woni dóstawachu z dworoweje kuchnje to samsne, štož tež druzy na dworje jědžachu. Z ludžimi we wsy, z kotrymiž wšědnje hromadže džělaču, nawjazachu bórze přecělske styki a nictó so na tym njepostorkowaše. Při rjanym wjedrje zhromadži so njedželu nawječor přeco syła wjesjanow při zadnim zachodže do korčmoweje žurle, hdžež francoscy a belgiscy jeći na wšelkich instrumentach hrajo ludžam wjesole hudźbne programy poskićachu. Někotrym ludžom we wsy so to njelubješe, ale woni njewustupowachu zjawnje přećiwo temu.

Alfred Měškank
Kónc w přichodnym čísle

Wójnsy jeći za čas Druheje swětoweje wójny při zachodže do wjesneje žurle.

Powěšće

Anna E. Marks • Brigitte Smith

Biblija

we wobrazach a stawiznach

LND

Nowa serbska džěćaca biblija Foto: LND

Budyšin. Dypkownje k lětnim prózdninam je w serbskim nakładnistwje nowa biblija za serbske džěći wušta. Němski originalny titul „Die Bibel in Bildern und Geschichten“ wot Anna E. Marks je farar Gerat Wornar do serbšćiny přeložil. Brigitte Smith je kóždu stawiznu z wotpowědnej ilustraciju wobohačiła. Po Swjatym pismje za dorosćenych je tuta kniha přenja biblija za šulske a předšulske džěći w serbskej rěči. Wudaće ma krutu wjazbu a plaći 12,90 eurow. Knižna premjera bě dnja 1. julija w Serbskej zakładnej šuli w Chrósćicach.

Rakecy. Rakečanska srjedźna šula ma so w blišim času zawrěć. Do jeje twarjenja začahnyć ma na dwě lěće Łazowska srjedźna šula, kotrejež twarjenje so wobnowi. Wosada prócuje so wo załoženje ewangelskeje šule, kotraž by so měła w septembru 2009 wotwrić. Nimala wšitke komunalne mocy Rakečanskeje gmejny tute předewzać podpěruja. Nošer šule ma być Ewangelske šulske towar-

stwo. Přenje tři lěta dyrbi nošer bjez statnej podpěry wuńć.

Huska. Z přitwarom šěsć rjadownjow so tuchwilu ewangelska zakładna šula rozšěrja. Džěła wukonja Bjeńšec twarska firma ze Smječkec. Zdobom twari so hižo wot lońšeho nowy šulski hort na farskej zahrodze, kotryž ma započatk noweho šulskeho lěta hotowy być.

Hodźij. Po nimalo dwulětnj wakancy ma nětko Hodźijska wosada dobre wuhlady na noweho fararja. Přizjewił je so młody duchowny z Rudnych horow. Prawdźepodobnje wón swoju službu w Hodźiju k 1. oktobru nastupi. Termin zapokazanja njeje hišće wěsty.

Mały Wjelkow. Ze swjedźenskim tydženjom wot 5. do 13. julija woswjeći bratrowska wosada w Małym Wjelkowje lětuši 250lětny jubilej swjeho Božeho domu. Dom z wosadneje žurlu a bydlenjomaj za předarja a wosadneho předstejićerja bě so w lětomaj 1757/58 natwaril a dnja 2. julija 1758 poswjećił. Za swjedźenski tydžen su mjez druhim planowane wustajeńca, koncert a přednošk. Wjersk budu swjedźenske kemše z Ochranowskim biskopom Clemensom njedźelu, 6. julija.

Boží dom Małowjelkowskeje wosady, kiž budźe w tutych dnja 250 lět stary Foto: TM

Dary

W meji je so darilo za Serbske ewangelske towarstwo 260 eurow a 100 eurow a za Pomhaj Bóh 100 eurow a 20 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

Před 250 lětami, 4. julija 1758, narodži so farar **Michał Hilbjenc** jako najmlódši syn do serbskeje burskeje swójby w Bórku pola Budyšina. Wón wopyta gymnazij w Budyšinje a studowaše teologiju w Lipsku. Po tym bě něšto lět z domjacym wučerjom w Budyšinje a kublaše džěći znateju Budyskeju swójbow Rietschier a Pötschke. 1787 powołachu jeho za druhého a po smjerći fararja Jana Kubaša w lěće 1797 za přenjeho duchowneho Michałskeje wosady w Budyšinje. 1794 wozeni so z Carolinu Augustu, džowku diakonusa Mietha z Pětrскеje wosady w Budyšinje. Z mandželstwa wuńdze wosom džěći. Syn Jan Korla (1796–1871) poda so tehorunja na duchownstwo a bu farar w Za-

łomju nad Sprjewju a pozdžišo w Jahnsdorfje pola Stollberga. Teho syn Karl Hermann (1827–1894) bu tehorunja farar, skutkowaše w Kamjenicy a naposledk jako naslědnik nana w Jahnsdorfje. W 59. lěće žiwjenja Michał Hilbjenc 1816 wot Božeje ručki zajaty nahle zemrě a bu na Tucharju w Budyšinje chowany. Serbske čelne předowanje měješe jeho doholětny přecel, farar Jan Bjedrich Mička z Poršic. Michał Hilbjenc bě za čas studija podstarši Serbskeho předarkeho towarstwa w Lipsku. Tehdy napisa odu „Wopomnjenje wuběrných serbskich wučerjow“ – chwalospěw na mužow, kotřiž běchu serbske pismowstwo załožili a spěchowali. Za jeho čas jako farar natwari so při Michałskej cyrkwi 1802–04 dwójny dom, w kotrymž běštej diakonat a šula Michałskeje wosady zaměstnjenej. Dom je džzensniša Michałska fara. Hromadže z diakonusom Janom Handrijom Kaplerjom přeloži wón 1813 nowu saksku agendu do serbšćiny. T.M.

Přeprašujemy

- 06.07. 7. njedźela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěći (sup. Malink)
- 13.07. 8. njedźela po swjatej Trojicy**
12.00 nutrnosc w serbskim rozhłosu (farar dr. Buliš)
14.30 wosadne popołdne w Slepom (sup. Malink)
- 20.07. 9. njedźela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinku (sup. Malink)
- 03.08. 11. njedźela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěći (sup. Malink)
12.00 nutrnosc w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
- 04.08. – 08.08.**
nabožny tydžen we Wukrančicach

Pomhaj Bóh

časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 0 35 91/60 07 11, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čišeć: MAXROI Graphics GmbH, Zhorjlec
Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625
Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadza mjesačne. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dostawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.
Lětny abonement plaći 8 eurow.